

RĂSPUNDEREA LOCATARULUI ÎN CADRUL CONTRACTULUI DE LEASING

Victor VOLCINSCHI,
doctor în drept, conferenţiar universitar (USM)
Cristina MARTIN,
magistru în drept

SUMMARY

This Article provides for an analysis of the liability of the lessee within a leasing contract. The scope of analysis is determined by the fact that on most occasions the lessee is the counterparty which breaches its contractual obligations. Further to our analysis of the national legal provision as well as foreign laws, doctrine on grounds for liability of a lessee within a leasing contract, we can note that the legislation of the Republic of Moldova on leasing provides for a detailed and to a great extent unambiguous regulation of the respective relations between the parties. Thus, the law sets general rules such as rescission of a contract as a result of essential breach of contract and special rules such as risk of fortuitous loss borne by the lessee.

Conform principiului general al dreptului civil, răspunderea civilă survine când debitorul nu execută obligaţia. Neexecutarea include orice încălcare a obligaţiilor contractuale, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Potrivit Codului civil al Republicii Moldova[1], pentru neexecutare, debitorul trebuie să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat. Însă, acesta va fi absolvit de răspundere, dacă va demonstra că neexecutarea obligaţiei nu-i este imputabilă (art. 602 C. civ. RM).

Articolul 929 C. civ. RM stabileşte o prevedere generală despre răspunderea părţilor contractului de leasing, şi anume: că locatarul şi locatorul răspund pentru obligaţiile lor potrivit contractului de leasing şi în conformitate cu legea. La fel, Legea Republicii Moldova cu privire la leasing, nr. 59/XVI din 28.04.2005 (în continuare – Legea 59/2005)[2], conţine norme ce reglementează răspunderea părţilor la contractul de leasing. Conform acestora, locatorul şi locatarul poartă răspundere „în condiţiile prezentei legi şi ale Codului civil, pentru neexecutarea sau executarea neadecvată a contractului de leasing".

Totodată, în conţinutul Legii 59/2005 putem evidenţia câteva dintre cele mai frecvente şi mai importante temeiuri de tragere la răspundere a părţilor la contractul de leasing, riscurile suportate de aceştia, precum şi unele garanţii de executare a obligaţiilor sale. Astfel, obiect de cercetare al prezentului aricol este ***răspunderea locatarului***, deoarece, de cele mai dese ori anume el este tras la răspundere pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligaţiilor sale contractuale.

A. Este necesar a menţiona că, conform art. 9 (2) din Legea 59/2005, din momentul preluării obiectului leasingului, locatarul poartă răspundere *pentru orice prejudiciu suferit de locator*. Asupra locatarului din acest moment trec toate riscurile legate de distrugerea, pieirea sau deteriorarea fortuită a bunului. Riscul locatarului constă în faptul că, în cazul pieirii, deteriorării, etc. a obiectului leasingului, el trebuie să restituie locatorului toate pagubele cauzate de imposibilitatea restituirii bunului sau restituirii acestuia în altă stare decât cea prevăzută de clauzele contractuale. Astfel, din momentul recepţionării bunului, locatarul poartă răspundere pentru integritatea bunului, pentru toate tipurile de deteriorări, precum şi pentru toate riscurile legate de pieirea fortuită a acestuia, distrugerea, sustragerea, uzura timpurie, montarea, instalarea sau exploatarea greşită, alte riscuri patrimoniale. Desigur, fiind o normă dispozitivă, părţile pot prevedea alte condiţii de repartizare a riscurilor şi răspunderii.

Prevederile Codului civil dedicate contractului de leasing stabilesc, la fel, că „locatarul îşi asumă, din momentul preluării posesiunii, toate riscurile pentru pieirea bunului, inclusiv cele datorate unei *forţe majore**" (art. 928 (1) C. civ. RM).

---

* Articolul 606 din C. civ. RM conţine reglementări cu referire la forţa majoră.

Prevederile elucidate reprezintă o derogare de la principiul general stabilit de Codul civil (art. 318), conform căruia riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunului îl suportă proprietarul, dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Sensul acestor derogări rezultă din natura juridică a contractului de leasing, acesta având la bază *funcţia de finanţare,* a utilizării temporare contra unei plăţi periodice a bunului solicitat. În cadrul leasingului financiar funcţia dată este şi mai pronunţată, deoarece termenul contractului este mai mare, ratele de leasing reprezintă preţul aproximativ al bunului, sau prevederile contractuale conţin clauza de transferare a dreptului de proprietate asupra bunului la expirarea contractului. Din considerentul că locatorul participă doar în calitate de finanţator, neavând, de fapt, nevoie de acest bun, uneori chiar şi fără a-l vedea, legiuitorul dă posibilitatea de a transfera riscurile legate de pieirea fortuită a bunului asupra proprietarului substanţei economice a obiectului leasingului. Aşa, de exemplu, ratele de leasing, spre deosebire de chiria din contractul de locaţiune, includ nu numai valoarea dreptului de folosinţă, ci şi o parte din costul bunului. Sau, după cum menţionează D. Cimil, „... în contractul de leasing proprietar al bunului contractat rămâne locatorul, acest drept având numai facultatea de a garanta executarea obligaţiilor contractuale din partea locatarului”.[3]

Deoarece locatarul suportă riscul legat de pieirea sau deteriorarea bunului, inclusiv cea fortuită, el, oricum, va achita ratele de leasing, chiar dacă bunul a pierit sau a fost deriorat. Mai mult ca atât, locatarul va fi obligat la restituirea întregului cost al contractului, inclusiv valoarea reziduală a bunului, de parcă acesta ar trece în proprietatea lui. Aceasta reprezintă o măsură asiguratorie a locatorului privind restituirea cheltuielilor suportate pentru finanţarea locatarului şi acest fapt necesită a fi inclus în mod expres în Legea 59/2005, aşa cum este prevăzut în legislaţia română.

Totuşi, în literatura de specialitate există opinii potrivit cărora, în cadrul contractului de leasing, apariţia cazului fortuit are ca efect stingerea obligaţiilor izvorâte din contract, care, respectiv, îl scuteşte pe locatar de plata în continuare a ratelor de leasing.[4] Considerăm că această idee nu ia în consideraţie principalul – prin lege specială s-a derogat de la regulile de drept comun aplicabile în materie şi, deci, orice referire la aceste reguli de drept comun este inadecvată, neconcludentă şi neconvingătoare, desigur, dacă părţile prin contract nu convin altfel.

Investigaţiile ştiinţifice în domeniu atestă că în unele state este vorba despre riscul valorii reziduale a bunului.[5] În aceste cazuri, la expirarea termenului leasingului, locatorul trebuie să găsească alţi locatari la bunul în cauză, dacă valoarea reziduală a bunului este destul de mare şi locatarul nu s-a folosit de dreptul de opţiune de a răscumpăra bunul.

Pe lângă deţinerea dreptului de proprietate a locatorului asupra bunului, ca măsură asiguratorie a executării obligaţiilor este şi *asigurarea* propriu-zisă a *bunului*. Legea conţine norme obligatorii privind asigurarea obiectului leasingului numai în cazul când locatarul este consumator, aşa cum acesta este definit în Legea privind protecţia consumatorilor,[6] în celelalte cazuri obligativitatea asigurării fiind decisă de părţi. Totodată, în practică, locatorul în toate cazurile asigură obiectul leasingului, valoarea asigurării fiind inclusă în valoarea ratelor de leasing. Cu atât mai logic ni se pare această schemă pentru leasingul de consum.

B. O altă prevedere legală ce stabileşte răspunderea pentru locatar ar fi art. 10 (2) din Legea 59/2005, care prevede *rezilierea contractului* şi obligarea la *repararea prejudiciilor** în cazul când acesta:

a) încalcă în mod esenţial clauzele contractului;

b) a decis să se dizolve ori împotriva lui este înaintat un proces de insolvabilitate.

Conform art. 735 alin. (2) C. civ. RM, pentru determinarea neexecutării esenţiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanţe:

a) neexecutarea privează substanţial creditorul de ceea ce acesta se aştepta de la executarea contractului, cu excepţia cazului când debitorul demonstrează că nu a prevăzut şi nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat;

b) executarea întocmai a obligaţiilor ţine de esenţa contractului;

c) neexecutarea este intenţionată sau din culpă gravă;

d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Dizolvarea sau înaintarea unui proces de insolvabilitate persoanei locatarului face imposibilă executarea în continuare a obligaţiilor contractuale de către ultimul. Considerent din care legiuitorul a admis că acesta este temei pentru ca locatorul să rezilieze

* Conform art. 739 C. civ. RM, repararea pagubelor presupune compensarea valorii veniturilor ratate de către creditor.

contractul cu posibilitatea reparării prejudiciilor suportate. În aceeaşi ordine de idei putem aduce normele art. 16 (2) din Legea 59/2005, care stabilesc că, în caz de insolvabilitate a locatarului, bunul transmis acestuia în baza unui contract de leasing nu poate fi urmărit de creditorii acestuia, deoarece dreptul de proprietate asupra bunului dat aparţine locatorului.

Este necesar a menţiona că art. 12 (1) lit. c) din Legea 59/2005 de asemenea stabileşte sancţiune pentru încălcarea în mod esenţial a clauzelor contractuale de către locatar, aceasta fiind mai diversificată. Astfel, în cazul încălcării esenţiale a clauzelor contractuale de către locatar, locatorul are dreptul:

a) să ceară *achitarea integrală şi înainte de termen* a ratelor de leasing *ori*

b) să rezilieze contractul, cu repararea pagubelor *şi/sau cu restituirea bunului*.

Observăm că, pe lângă dreptul locatorului de a rezilia contractul şi a cere repararea prejudiciilor, reglementările date acordă locatorului şi/sau dreptul de a cere restituirea bunului. Totodată, prevederea dată mai acordă locatorului dreptul de a înlocui sancţiunea de reziliere a contractului, cu consecinţele menţionate, de la locatar cerându-se să achite ratele de leasing integral şi înainte de termen, numită şi *achitare anticipată*. În acest caz, contractul nu se reziliază, bunul rămânând în continuare în posesia şi folosinţa locatarului.

Neachitarea ratelor de leasing de către locatar este cel mai frecvent şi acut risc al locatorului în cadrul unui contract de leasing. Toate dosarele judecătoreşti analizate au la bază cererea de chemare în judecată pe motivul neplăţii ratelor de leasing. Dar problema dată nu este specifică numai pentru Republica Moldova. Legislaţiile multor state stabilesc măsuri de protecţie juridică a locatorului în aceste cazuri.

Ordonanţa Guvernului României privind operaţiunile de leasing şi societăţile de leasing, nr. 51/1997 din 28 august 1997 (în continuare – Ordonanţa Guvernului României) în art. 15 prevede că în cazul în care utilizatorul nu execută obligaţia de plată a ratei de leasing timp de două luni consecutive, finanţatorul (locatorul) are dreptul de a rezilia contractul de leasing, iar utilizatorul este obligat să restituie bunul şi să plătească ratele scadente, cu daune-interese, dacă în contract nu se prevede altfel.[7]

Deşi Codul civil al Federaţiei Ruse nu prevede mijloacele de protecţie juridică a locatorului, Legea Federaţiei Ruse cu privire la locaţiunea financiară (leasing) conţine un articol dedicat acestui aspect. Astfel, conform art. 13, în caz de neplată de către locatar a mai mult de două rate consecutive, locatorul este îndreptăţit să debiteze conturile locatarului cu sumele restante printr-un ordin transmis băncii locatarului. La noţiunea de „sume restante" se atribuie numai ratele de leasing, penalităţile de întârziere sau alte plăţi de reparare a prejudiciului nu pot fi ridicate în mod incontestabil de pe contul bancar al locatarului.[8] Decontarea nu îl privează pe locator de dreptul de a se adresa instanţei de judecată cu o acţiune împotriva locatarului. De asemenea, locatorul are dreptul să ceară rezilierea contractului şi restituirea într-un termen rezonabil a bunului – obiect al leasingului de către locatar, toate cheltuielile de demontare, asigurare, transportare fiind pe seama locatarului.

Convenţia privind leasingul financiar internaţional (Convenţia de la Ottawa) în art. 13 prevede că în caz de nerespectare a obligaţiilor de către locatar, locatorul este îndreptăţit să perceapă chiriile scadente şi neplătite, precum şi daune-interese, prejudiciul.[9] De asemenea, este reglementat dreptul locatorului (în cazul nerespectării esenţiale de către locatar a obligaţiilor sale) de a cere plata anticipată a chiriilor viitoare (atunci când contractul de leasing prevede astfel), sau de a cere rezilierea contractului de leasing, şi după reziliere:

a) să preia echipamentul *şi*

b) să perceapă daune-interese în măsura în care să fie pus în situaţia în care s-ar fi aflat dacă locatarul ar fi executat contractul de leasing în conformitate cu termenele şi condiţiile acestuia.

Totodată, art. 13 (5) din Convenţia de la Ottawa prevede că locatorul nu poate să-şi exercite dreptul de a pretinde plata anticipată a chiriilor scadente sau de a rezilia contractul de leasing, în virtutea prevederilor indicate mai sus, decât dacă a oferit locatarului posibilitatea efectivă de remediere a nerespectării obligaţiilor sale, în măsura în care acest lucru este posibil.

Convenţia cu privire la leasingul interstatal (în continuare – Convenţia de la Moscova) în art. 10.4 prevede că în cazul în care un participant la operaţiile de leasing a determinat întârzierea plăţii chiriei, celălalt participant are dreptul la o dobândă calculată la sumele neplătite la scadenţă, fără a aduce atingere oricărei cereri de recuperare a prejudiciilor suferite.[10]

Analizând normele de mai sus, constatăm că, în principiu, legislaţia Republicii Moldova cu privire la leasing prevede anumite remedii în caz de neîndeplinire a obligaţiilor de către locatar. La prima vedere s-ar părea că ar fi bine de inclus în Legea 59/2005 o normă care ar stabili că locatorul poate rezilia contractul, pentru a i se oferi locatarului posibilitatea de a-şi remedia situaţia. Însă, ideea dată poate fi dedusă din prevederea art. 10 (1), în sensul că la operarea rezilierii trebuie să se ţină cont de normele de drept comun privind somarea şi acordarea termenelor de graţie pentru remediere stabilite de normele Codului civil.

Conform studiului întocmit de Leaseurope în colaborare cu Universitatea Liberă din Bruxelles, în mai multe ţări europene riscul incidentelor de plată diferă, în primul rând, în funcţie de natura bunurilor finanţate, astfel că echipamentelor industriale le este asociată cea mai ridicată rată de risc. Un al doilea criteriu luat în calcul la stabilirea probabilităţii de „default" este perioada contractului de leasing, cea mai mare rată de risc (4,13%) regăsindu-se în cazul contractelor derulate pe o perioadă cuprinsă între 1 şi 2 ani, iar în cazul contractelor de peste 5 ani rata de risc este de 3,30%. Pe de altă parte, rata de recuperare a daunelor în cazul contractelor derulate între 1 şi 2 ani este de peste 50%, în timp ce pentru contractele derulate pe o perioadă mai mare de 5 ani recuperarea daunelor este de sub 25%.[11]

Potrivit afirmaţiilor practicienilor (Asociaţia Societăţilor de Leasing din România), „intrarea în incapacitatea de plată a clientului nu este cea mai gravă problemă cu care se poate confrunta o societate de leasing atât timp cât bunul este recuperat rapid şi în condiţii optime de funcţionare".[12] Noua Lege cu privire la leasing a Republicii Moldova conţine un articol (în opinia operatorilor de leasing pe piaţa Republicii Moldova – foarte important), ale cărui prevederi stabilesc temeiurile şi procedura de *revendicare a bunului*. Astfel, art. 17 (2) din Legea 59/2005 stabileşte că locatorul are dreptul la revendicarea incontestabilă a bunului în cazul în care locatarul:

a) utilizează bunul cu încălcarea esenţială a clauzelor contractuale sau contrar destinaţiei acestuia;

b) limitează accesul locatorului la bun;

c) nu achită rata de leasing mai mult de 30 de zile calendaristice de la scadenţa stabilită în contractul de leasing;

d) nu restituie obiectul leasingului dacă acest fapt este prevăzut în contract.*

Legiuitorul a inclus în Lege, la insistenţa companiilor de leasing, anume aceste patru temeiuri pentru revendicarea incontestabilă a bunului din considerentul că acestea sunt cele mai răspândite şi mai riscante acţiuni ale locatarilor de neexecutare a clauzelor contractuale întâlnite în practica operatorilor de leasing.

Revendicarea incontestabilă a obiectului leasingului se face conform procedurii în ordonanţă (procedura simplificată) reglementată de Codul de procedură civilă al Republicii Moldova din 09.06.2003.[13] Aceasta reprezintă o procedură accelerată de restituire a bunului şi/sau de recuperare a prejudiciilor de către creditor. Procedura constă din emiterea unui ordin de către instanţa de judecată pe baza unei proceduri accelerate.

Deşi este prevăzut că în cazul în care pretenţia rezultă dintr-un act juridic încheiat printr-un simplu înscris, instanţa de judecată emite, în baza actelor prezentate de creditor, o ordonanţă judecătorească, totuşi, prin Legea nr. 60-XVI pentru modificarea şi completarea unor acte legislative (Legea 60/2005) a fost precizat că ordonanţa judecătorească poate fi emisă în cazurile când pretenţia „...rezultă din procurarea în credit sau *acordarea în leasing* a unor bunuri".[14]

În legătură cu cele menţionate, considerăm că în Legea 59/2005 nu necesită a fi specificate temeiurile elucidate pentru revendicarea incontestabilă a bunului, deoarece, conform Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 145, „se emite ordonanţă judecătorească în cazul în care *pretenţia*...rezultă din ...", cercul de temeiuri fiind unul nedeterminat şi, respectiv, mult mai larg. Revendicarea incontestabilă a bunului are loc şi în cazurile stabilite de Legea 59/2005.

După părerea autorului A.A. Gruzdeva, stabilind în contract obligaţia de a achita la timp ratele de leasing, este necesar de a fi prevăzute în el şi sancţiunile pentru neachitarea sau achitarea cu întârziere. Spre deosebire de legislaţia rusă, Legea 59/2005 stabileşte

---

* Conform art. 11 (4) din Legea 59/2005, în cazul când, conform contractului, locatarul trebuie să restituie bunul, acesta este obligat să înceteze imediat folosinţa şi exploatarea bunului primit în leasing, să asigure păstrarea şi integritatea lui şi să îl transmită, în cel mult trei zile calendaristice, locatorului sau, la indicaţia acestuia, unei alte persoane în starea corespunzătoare clauzelor contractuale, luându-se în considerare uzura normală.

regula conform căreia locatarul va fi obligat la plata în *mărimi duble a tuturor ratelor de leasing* şi a altor sume prevăzute de contractul de leasing. Din textul legii nu rezultă clar dacă şi celelalte sume stabilite de contractul de leasing se plătesc de locatar în mărimi duble sau numai ratele de leasing. Considerăm că legiuitorul ar trebui să excludă posibilitatea interpretării normei date, deoarece mărimea dublă a altor „sume stabilite de contract" ar putea fi o sumă impunătoare pentru locatar, fiind totodată o sancţiune inechitabilă.

De asemenea, în cazul în care pentru nerestituirea la timp a obiectului leasingului contractul de leasing prevede penalităţi, acestea vor fi percepute de la locatar în afara sumelor stipulate mai sus, desigur, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Legea 59/2005 stabileşte încă o regulă importantă pentru cazurile de restituire a bunului: locatarul va suporta toate cheltuielile de revendicare şi de restituire a bunului, inclusiv cheltuielile de demontare, păstrare, transportare, alte cheltuieli aferente restituirii bunului.

În privinţa mecanismului accelerat de restituire a obiectului leasingului, ca măsură de protecţie juridică, Republica Moldova nu este originară. Încă în anul 2002 Parlamentul Republicii Uzbekistan a aprobat modificările şi completările aduse Codului procesual economic prin care se creează un mecanism simplificat de recuperare a bunului - obiect al leasingului de către locator, în cazul când locatarul nu-şi execută obligaţiile contractuale. La fel, la data de 10 martie 2004 au intrat în vigoare completările aduse în acest sens Codului de procedură civilă al Republicii Kazahstan,[15] care stabilesc prevederi cu referire la revendicarea incontestabilă a obiectului leasingului în cazul când locatarul recunoaşte datoria, însă nu o achită.

Legea Federaţiei Ruse cu privire la leasing, în redacţia până la modificările din anul 2002, conţinea un articol (art. 13) intitulat „Dreptul de încasare incontestabilă a mijloacelor financiare şi de ridicare incontestabilă a obiectului leasingului". Temeiurile pentru care era aplicat acest articol repeta multe condiţii de reziliere anticipată a contractului de către instanţa de judecată, însă din prevederile legale nu rezulta că contractul trebuie să fie reziliat.[16] Respectiv, concluzionează G. Zemleakova, locatorul putea să ridice de la locatar obiectul leasingului fără a rezilia contractul. Totodată, prevederile date nu funcţionau în practică, deoarece contraveneau prevederilor Codului civil, care stabilea rezilierea contractului pentru aceste cazuri.[17]

În acest sens, ne exprimăm acordul cu autorii care susţin că în toate cazurile de restituire incontestabilă a obiectului leasingului, contractul de leasing întâi de toate trebuie să fie reziliat, şi numai apoi, ca consecinţă, să se purceadă la restituirea bunului.[18] În varianta în vigoare a Legii Federaţiei Ruse cu privire la locaţiunea financiară (leasing) este stabilit anume acest principiu.* Această prevedere ar trebui de inclus în mod expres în Legea 59/2005.

În România, contractele de leasing constituie titlu executoriu, dacă utilizatorul nu predă bunul în următoarele situaţii: a) la sfârşitul perioadei de leasing, dacă utilizatorul nu a formulat opţiunea cumpărării bunului sau a prelungirii contractului; b) în cazul rezilierii contractului din vina exclusivă a utilizatorului.[19] Pe baza acestei prevederi, locatorul/finanţatorul poate prelua bunul pe cont propriu sau cu sprijinul autorităţilor. Locatorul/finanţatorul nu este nevoit sa iniţieze o acţiune în justiţie pentru aceasta. Contractul de leasing este suficient.

În practica internaţională sunt făcute diverse tentative de a stabili anumite garanţii sau proceduri care au menirea de a preveni neachitarea ratelor de leasing. În acest sens, este interesantă experienţa României, unde Asociaţia Societăţilor de Leasing din România a consolidat o bază de date ce conţine înregistrări despre rău-platnici.[20] În opinia multor societăţi de leasing, existenţa informaţiei centralizate a incidentelor de plăţi este cel mai eficient instrument de control şi gestionare a neîndeplinirii obligaţiilor de plată de către clienţi.[21] Probabil, pe viitor merită a fi studiat mecanismul de gestionare şi funcţionare a bazei de date, sau, cum mai este ea numită, „lista neagră", pentru a fi implimentată şi în Moldova.

Aşadar, în rezultatul analizei prevederilor legale, precum şi a ideilor doctrinare privind temeiurile de tragere la răspundere a locatarului în cadrul contractului de leasing, putem constata că legislaţia Republicii Moldova cu privire la leasing conţine majoritatea normelor ce reglementează relaţiile dintre părţi la acest capitol. Aceasta stabileşte prevederi generale (cum este rezilierea contractului în caz de neexecutare esenţială a contractului) şi prevederi

* După cum a fost menţionat mai sus, art. 13 (2) din Legea Federaţiei Ruse cu privire la locaţiunea financiară (leasing) prevede dreptul locatorului de a cere rezilierea anticipată a contractului şi restituirea incontestabilă a bunului în cazurile prevăzute de legislaţia Federaţiei Ruse şi de contractul de leasing.

speciale (de exemplu, că riscul pieirii fortuite este suportat de locatar).

În vederea evitării unor interpretări eronate ale prevederilor legale, am ajuns la concluzia că Legea 59/2005 ar trebui sa fie modificată sau completată după cum urmează:

1) alin. (2) art. 9 să fie completat cu cuvintele „continuând achitarea ratelor de leasing până la achitarea integrală a valorii totale a contractului de leasing";

2) alin. (1) art. 17 de completat după cuvintele „are dreptul" cu cuvintele „la rezilierea şi";

3) alin. (6) art. 17 de formulat în următoarea redacţie: „(6) Dacă nu restituie obiectul leasingului sau nu l-a restituit la timp, locatarul plăteşte locatorului, pentru perioada de întârziere, în mărimi duble, toate ratele de leasing rămase de achitat, dacă contractul nu prevede altfel. Locatorul achită şi alte sume neachitate stabilite de contractul de leasing".

De asemenea, recomandăm elaborarea unui mecanism de raportare a companiilor de leasing a datelor privind rău-platnicii (cel puţin) la un centru informaţional. Acesta ar putea fi acelaşi Birou de informaţii creditare, structură care se preconizează sa apară în viitorul apropiat.

Note:

[1] Codul civil al Republicii Moldova, nr. 1107-XV din 06.06.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 82-86/661.

[2] Legea Republicii Moldova cu privire la leasing, nr. 59-XII din 28.04.2005 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 92-94/429.

[3] D. Cimil. *Analiza juridico-civilă a noilor reglementări în domeniul leasingului în Republica Moldova* // Revista Naţională de Drept, 2004, nr. 6, p. 17.

[4] *A se vedea:* V. Pătulea. *Riscul contractului în operaţiunile de leasing* // Dreptul, Anul XIII, seria III, 2002, nr. 5, p. 69-72.

[5] *A se vedea:* А.А. Груздева. *Лизинг в гражданском праве Россиии*: Дисс. канд. юрид. наук. – Саратов, 2000, p. 136.

[6] Legea privind protecţia consumatorului, nr. 105-XV din 13.03.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131/507, art. 2.

[7] Ordonanţa Guvernului României privind operaţiunile de leasing şi societăţile de leasing, nr. 51/ 1997 din 28 august 1997 // http://www.directleasing.ro/legi.htm;

[8] Комментарий к Федеральному Закону о финансовой аренде (лизинге) / Под. ред. засл. юриста РФ, д.ю.н., проф. Н.М. Коршунова. - Москва: Норма, 2003, p. 240.

[9] Convenţia de la Ottawa privind leasingul financiar internaţional //http://www.unidroit.org/english/conventions/1988leasing/1988leasing-e.htm;

[10] Convenţia de la Moscova cu privire la leasingul interstatal.

[11] *Statistica riscului* // Finleasing: Supliment al Revistei Piaţa Financiară, iulie - august 2004, p. 14-15.

[12] *Se strânge laţul pentru rău-platnici de meserie* // Finleasing: - Supliment al Revistei Piaţa Financiară, decembrie 2003, p. 14-15.

[13] Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, nr. 225-XV din 30.05.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.111-115/451, art. 345.

[14] Legea Republicii Moldova pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, nr. 60-XVI din 28.04.2005 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 92-94/431.

[15] *A se vedea:* М. Султанов. *Правовое поле финансового лизинга* // Юрист, 2004, nr. 4(34), p. 14.

[16] Комментарий к Федеральному Закону о финансовой аренде (лизинге), p. 186.

[17] *Ibidem*, p. 61.

[18] *A se vedea:* А.В. Захарьина. *Договор финансовой аренды (лизинга). Учет. Налоги. Арбитраж:* Практическое пособие. Москва: ЗАО ИКЦ «ДИС», 2004, p. 42.

[19] Ordonanţa Guvernului României nr. 51/1997 din 28 august 1997, art. 8.

[20] *Se strânge lanţul pentru rău-platnici de meserie,* p. 14.

[21] www. aslr. ro